

PANAMA

ZEMĚ DVOU OCEÁNŮ

Panama je velmi specifickou zemí a v listu turistů nebo batůžkářů, kteří převážně spojí cestu po Střední a Jižní Americe, má však často jen přestupní charakter.

► **Text:** Kristina Vacková
Foto: Kristina Vacková

V mnohém je to pochopitelné díky její poloze přímo v centru drogové cesty mezi severem a jihem, a také proto, že Panama City je považováno za jedno z nejnebezpečnějších měst světa. A ještě k tomu i nejdražších! Ale kdo se rozhodne zůstat tady déle a tuto čarovnou zemi objevit, jistojistě se zamiluje.

ZEMĚ DVOU POBŘEŽÍ

Panama je jedinou zemí světa, kde je možné sledovat východ slunce nad Pacifikem, a jeho barevně dech beroucí západ nad Atlantikem. Má přibližně stejnou rozlohu jako Česká republika, ale žijí zde pouze necelé čtyři miliony obyvatel, z nichž je naprostá většina lokalizována ve stejnojmenném hlavním městě. Nízká osídlenost je jednou z největších předností Panamy! A právě proto, i když zde není žádná několikasetkilometrová světově známá turistická trasa, každá cesta, na kterou se vydáte, vás zavede do samého srdce nedotčené přírody a před vámi se rozprostou nezapomenutelné výhledy.

HURÁ K MOŘI NEBO DO HOR

Pokud nemluvíte španělsky, jste zde ztraceni více, než v jakékoli jiné střední nebo jihoamerické zemi. Panamci jsou velice specifictí, stejně jako jejich země – ač je turismus živí, nejsou zrovna nepřátelštější, a pokud neukážete alespoň trochu vůle, budete navždy „gringo“. ez minimální znalosti španělštiny se s vámi nikdo nebude bavit a na přátelské přijetí můžete zapomenout. Ale když vytrváte, a i přesto se rozhodnete zůstat a zemi procestovat od jejího pacifického břehu až po ten karib-

mi průzračnými vodopády, bílé písčité pláže na obou pobřežích, strmé trekky po horských hřebenech či národních parcích, stejně jako dobrodružství v džungli nebo mangrovech. Díky vlnám a větru patří rovněž k zemím s těmi nejlepšími podmínkami pro surfování. Rovněž podvodní bohatství sem láká i mnoho potápěčů. Rozhodně nejlepší je kombinace všeho, co tato země nabízí – hike, surfing, potápění i objevování místních lidí a zvyků.

HLAVNÍ MĚSTO – MRAKODRAPY I LENOCHODY

Ať jedete do Panamy z jakéhokoli důvodu, neubráníte se tomu, strávit alespoň den v jejím stejnojmenném hlavním městě, kde je dobré se na jakoukoli pozdější turistickou trasu vybavit.

Hlavní město Panama není nijak zvlášť zajímavé, ale i zde se dá strávit pár pěkných dní, a navíc je nutnou přestupní zastávkou pro další cestování. Stejně jako každé americké velkoměsto, je panoráma Panamy „ozdobeno“ lesknoucími se mrakodrapy, a je zajímavá i pro nákupy. Celkově je však Panama velmi drahá, ale ještě dražší, než hlavní město, je venkov, kde se však nachází většina turisticky atraktivních míst. Velmi rozumné je proto nakupit si nedostatkové potraviny buď přímo v hlavním městě, nebo v jiném velkém městě po cestě. Mléčné výrobky – sýry, přírodní jogurty nebo maso v odlehklých, byť turistických místech, už nenajdete.

Pouhých pár desítek minut taxíkem z centra Panamy leží Metropolitní Národní Park. Je neuvěřitelné, že z pravé džungle stále vidíte centrum Panamy s výškovými budovami.

„Pouhých pár desítek minut taxíkem z centra Panamy leží Metropolitní Národní Park. Je neuvěřitelné, že z pravé džungle stále vidíte centrum Panamy s výškovými budovami.“

ský, nebudete litovat. Ne všichni Panamci jsou stejní, a ti, kteří rozumějí, že bez turismu by byl jejich život ještě chudší, ukáží svou pohostinnou a přátelskou tvář.

Panama nabízí nepřehledné množství přírodních krás – zelené hory s vysokými

vými budovami, a přitom se vám pod nohama plete želva, na stromech vidíte lenochody, opice a nepřehledné množství druhů ptactva. Metropolitan je nezbytnou součástí seznamu „must see“ – za pouhé čtyři dolary vstupného je zajímavým a vítaným kontrastem k metropoli.

DALŠÍ HIKE V OKOLÍ PANAMA CITY

Kromě Metropolitanu s jeho lenochody je další trasou, která stojí za návštěvu v okolí hlavního města, třináctikilometrové Camino de Cruces, která vede z Maddenu do Venta de Cruces. Trasa prochází podél řeky deštným pralesem a je hodnocena jako středně obtížná. Především proto, že některá značení cesty a ukazatele chybí, a loď, která je v turistických průvodcích zmiňována, jezdí jen občas. Možné je využít za 15 dolarů veřejnou loď, jež odveze turisty na začátek trasy. Zde je rozcestník s více ukazateli, z nichž doporučujeme opět nepřiliš dobře značenou cestu z Camino de Cruces do Camino de Pantacion na hlavní silnici. Stezka Camina de Cruces je silně zarostlá, takže trasa trvá dvakrát déle, ale nepotkáte zde moc lidí, takže se nabízí opět zajímavá setkání s místní faunou, především opicemi, a dokonce i s hady. Trasa Plantacion je dobře značená a velice snadná. Celkem jde o zhruba čtyřhodinový hike, na který je dobré se vybavit repelentem a vodou. Není doporučeno vydat se na cestu jednotlivě, protože terén je obtížný, a kromě vyvrknutí kotníku, je třeba překonat četná mravenišť.

KOPCOVITÉ VNITROZEMÍ S NÁDHERNÝMI VÝHLEDY

Když jste si Panama City odškrtli ze svého „to do“ listu, je na čase vydat se do

přírody. Vnitrozemí Panamy, plné zelených hor, kopců a skal s divokými říčkami, které v období sucha vysychají, aby se v hojném období dešťů opět naplnily a zformovaly četné vodopády, je velmi snadno dosažitelné z hlavního města autobusovými linkami.

Vybavení nejnutnějším jídlem, si můžete vybrat, zda začnete v Bocas, Santa Fé, El Valle de Anton nebo Boquete – všechny leží v oblasti Chiriquí nebo Coclé. Nejdůležitější stezky mírné a střední obtížnosti v Panamě jsou dlouhé od 2,5 do 15 kilometrů a vedou v nadmořské výšce od 300 do 2000 metrů nad hladinou moře.

BOQUETE – KRAJ VODOPÁDŮ I KLUZKÝCH PÁDŮ ☺

Horské Boquete je jednou ze základen, kde začínají nejlepší turistické stezky Panamy.

K nejúžasnějším patří stezka Ztracených vodopádů, vedoucí džunglí. Trasa je jako obvykle velice blátivá a kluzká, ale na jejím konci leží hned tři vodopády, jež ohromují silou i výškou. Ztracené vodopády jsou jednou z nejpoblábnějších stezek, a to díky obtížnosti i nízké ceně. Na začátek krátké procházky je snadné se sem dostat a za sedm dolarů, což je na Panamu velmi málo, už za půl dne dosáhnete hned na tři monumentální vodopády. Ani zde se neubráníte setkání se zvířaty.

Druhou z atraktivních stezek ve stejné oblasti je zhruba dvouhodinový hike Pipeline Trail, neboli Potrubní stezka

Království zeleného údolí.
Panamská džungle navlastní oči.

Odpolední bahenní siesta.
Rušit pouze na vlastní nebezpečí.

v Boquete, v oblasti Bajo Mono. Pochod vede džunglí podél řeky a na jejím konci čekají nikoli masivní, ale malebné a pomalu klesající kaskádovité vodopády. V porovnání s agresivitou a silou Ztracených vodopádů, působí vodopád na konci stezky spíše jako malý pramínek než agresivní tok, i když je poměrně vysoký. V průběhu „procházky“ stojí za pozornost tisíciletý strom a samozřejmě zvíř. Největším dobrodružstvím je snaha nalézt Quetzalského ptáka, zajímavého tyrkysovočervenozeleného, poměrně velkého papouška.

Třetí stezkou, jež stojí za zmínku, je El Pianista Trail – Pianistova stezka, jež je díky úzké kaňonové stezce deštným pralesem, další z nejpoblábnějších. Je vzdálená pouhé čtyři km od města Boquete a trvá necelé čtyři hodiny, s převýšením více

než 700 metrů. Stezka nás zavede do tzv. „cloudového lesa“, což v podstatě znamená, že alespoň polovinu cesty jdete uvnitř mraků. Tím se scénérie mění v kapající deštný prales, kde všechno kolem vás bzučí, klokotá a kapičky vody padají na zem z každého listu hojné květeny. Díky obrovskému množství ptáků si připadáme jako na koncertu, nebo v nějaké ještě neobjevené zemi. Kromě unikátnosti chůze v mracích je cesta opředena mnoha tajemstvími. V roce 2014 se dvě dvacetileté nizozemské dívky dostaly na vrchol stezky a poté při sestupu zmizely, někde na hranici mezi Panamou a Kostarikou. Případ má velmi nejasné okolnosti a dodnes nebyl zela objasněn, přestože ho policie uzavřela jako turistickou nehodu.

Takhle špatně pověšené prádlo!!!
Na to se tedy pořádně podívám ☺

Čistá divočina.
Divoká říčka, lesy a kameny.

Bratři na pláži.
Pelikáni mají focení rádi.

VÝHLEDY SANTA FÉ

Ve Veraguas, okolí Santa Fé, dalšího místa ideálního pro pěší túry, jsou rozmanité možnosti ubytování air b'n'b. Také zde jsou atraktivní stezky, na jejichž konci čekají vodopády, ale je zde více vrcholů, na něž je možné vystoupat, pak se otevrou nádherné výhledy do krajiny. V okolí jsou mnohé usedlosti s orchidejemi, bio farmy,

čujeme touto stezkou začít? Díky výhledům z vrcholu je možné naplánovat další výstupy a trasy, jelikož si uděláte poměrně přesný obrázek o okolí.

Druhý vybraný hike vede k vodopádu Alto de Piedra. Z centra města je nejjednodušší jet pět kilometrů autobusem směrem na Guabal, protože cesta je do kopce a v obvykle super vlhkém počasí je to vražda. Řidič autobusu ochotně zastaví přímo u odbočky. Ke třem vodopádům vede opět džunglí. Samotná stezka je velmi snadná, jelikož se jedná o jednu z těch frekventovanějších. Ale přece jen je to stále divočina. První vodopád se tříští do malého bazénku zhruba z výšky šesti metrů a okolo něj tvoří kapradiny a divoké víno jakoby malý a klidný amfiteátr ve skalách. Poté je možné pokračovat k druhému vodopádu, který je jedinečný díky několika úrovním a vodě padající kaňonem všemi směry. Odkud pak vede celá řada dalších malých stezek, tam už ale pokračuje jen málokdo. Na konci levé stezky, po dalších několika minutách, je největší vodopád, dosažitelný díky pneumatikám, jež pomáhají překonat těžké úseky cesty a pomáhají neuklouznout po blátě. Pod vodopádem tvoří voda mělké

JEDNY Z NEJKRÁSNEJŠÍCH PLÁŽÍ SVĚTA

Být v Panamě a nepodívat se na pláž, jež by směle mohly konkurovat těm nejhezčím na světě, by byl hřích. Ať se jedná o pacifické nebo karibské pobřeží, pláže jsou skutečně jako z tapety – bílý jemný písek, tyrkysově průzračné vody na mělčinách a tmavě modré vody hloubek, do kterých je dobré se za potápěním vydat jen tehdy, jste-li zkušený potápěč. Zejména na pacifickém pobřeží, kde se nachází i národní park Coiba, jsou jedny z nejznámějších potápěčských lokalit světa, ale také jedny z nejsilnějších proudů, které lze jen stěží odhadnout. Podmínky se mohou změnit z minuty na minutu a voda na hladině doslova vře podvodními víry, jež navíc vábí žraloky a obrovská hejna ryb.

Stejně tak je na většině pláží umožněno surfování a Panama se může pochlubit skutečnými mistry tohoto sexy sportu. Kluci a holky se už na prkně téměř rodí – z domorodců není snad nikdo, kdo by neuměl surfovat. Proto, ocitnete-li se v Panamě, je dobré spojit pěší turistiku se surfováním, ale i potápěním pod dohledem zkušeného instruktora. ◀

„Zejména na pacifickém pobřeží, kde se nachází i národní park Coiba, jsou jedny z nejznámějších potápěčských lokalit světa.“

kam se dostanete po provazových žebřících, a když se vydáte dál do pralesa, je možné při troše štěstí spatřit i tukana, který je společně s lenochodem a aligátorem nejvyhledávanějším zvířetem v zemi.

V okolí Santa Fé začíná celá řada stezek. Nejlepší je začít trasou Cerro Tute, začínající na prašné cestě jižně od centra města, která brzy přechází na stezku blátivou, kvůli několika říčním brodům. Přes řeku lze přejít díky velkým balvům, jež zajistí přechod téměř suchou nohou. Cílem hiku je vrchol s nádherným výhledem do okolí. Na něj vede převážně pohodlná, ale velmi strmá a široká cesta, jen s malým skalním výstupem na samotném vrcholku, jemuž se lze vyhnout skokem z kamene na kámen nad nehlubokou průrvou. Každý může zvolit cestu na vrchol dle svých možností. Proč doporu-

jezíčko, přímo vybízející k vykoupaní nebo dokonce sprše. Stezka Alto de Piedra je jednou z nejmalebnějších v okolí.

Hory, lesy, obloha.
Nádherná panamská příroda.

Prales a výhledy.
Fotografická extáze.

Vitr a vlny.
Ráj surfigu.

Vzhůru na palubu.
Dálky volaji.

Oblaka, útesy a oceán.
A pomíjivá lidská existence.

Pohoda u oceánu.
Podvečerní siesta v hamace
s výhledy.

I zde je civilizace.
Se vším co k ní patří.